

stilling. Spørgsmaalet om at bevare Søndre Landsret, saaledes som det nu fremdrages fra socialdemokratisk Side, er vel egentlig uddebatteret. Mit Standpunkt har jeg gjort gældende Gang efter Gang under de forskellige Forhandlinger her i denne Sal, og jeg finder det derfor uforment at vende tilbage hertil.

Jeg skal kun sige, at fra alle Sider er man selvfølgelig enig om, at hvis Umiddelbarhedsprincippet kunde gennemføres over hele Linien, vilde det være et stort Fremskridt og være af den allerstørste Betydning. Men Spørgsmaalet herom fandt sin Afgørelse, allerede da selve Retsplejeloven gennemførtes. Man var paa det rene med, at man her stod overfor et Valg: enten at indskrænke sig til de to Landsretter eller at tage en hel Række af Landsretter. For det bør man være paa det rene med, at hvis man, saaledes som man fra socialdemokratisk Side ønsker og foreslaar, bevarede Søndre Landsret og lagde Fyn dertil, vilde det blive en lille Landsret sammenlignet med de andre. Skulde man gennemføre en Ordning, hvorved de enkelte Landsdele i ligelig Grad kom til deres Ret, vilde man ikke kunne nøjes dermed. Man maatte under alle Omstændigheder have en Landsret til, idet Nørrejylland maatte deles i et Par Landsretter. Det var det mindste, der kunde være Tale om, og det skulde da undre mig i højeste Grad, om ikke Lolland-Falster derefter vilde melde sig; og der er een Landsdel, selv om den er den mindste, som i saa Fald vilde have det mest berettigede Krav paa at faa en Landsret, og det er Bornholm paa Grund af dens forholdsvis afsides Beliggenhed.

Man har været paa det rene med, at det at gennemføre Umiddelbarhedsprincippet paa den Maade kunde man ikke, alene paa Grund af økonomiske Hensyn; det vilde medføre en saadan Fordyrelse af Retsplejen, som jeg ikke tror, man fra nogen Side kunde tænke sig at gaa med til.

Med Hensyn til Søndre Landsret — det har allerede været nævnt — har Socialdemokratiets tidligere Ordfører, Hr. Sven Trier, paapeget saa stærkt, som det overhovedet var muligt, det grelle Forhold, som han kaldte det, der bestaar i at have 3 Landsretter, hvoraf en for 160 000 Indbyggere, en anden for  $1\frac{1}{4}$  Million og en tredje for  $1\frac{3}{4}$  Million Indbyggere.

Men, som sagt, jeg gaar ud fra, at dette Spørgsmaal i Virkeligheden er uddebatteret; der er ingen Grund til at komme nærmere ind derpaa. Der er dog een Ting, jeg vil tilføje i Forbindelse hermed. Det angaar

den Bestemmelse, der findes i Flertalsindstillingen, hvorefter der skal gives en udvidet Adgang for Landsretterne til at rejse ud til Domsbehandling. Ved Vedtagelsen heraf vil man i nogen Grad bidrage til at gennemføre en Udvidelse af Umiddelbarhedsprincippets Anvendelse, og det paa en meget mere naturlig og retfærdig Maade end ved at oprette eller opretholde en Landsret med et saa begrænset Virkeomraade, som Tilfældet vilde være efter Socialdemokraternes Ønske.

Medens jeg altsaa deltager i Flertallets Indstilling, kan jeg ikke tiltræde noget af Underændringsforslagene. Hvad Lovforslagets § 36 angaar, vilde jeg, som ogsaa fremhævet i min Mindretalsbetænkning, ikke nære afgørende Betænkelse ved i de Tilfælde, hvor Forberedelsen af Landsretssager nu sker ved Underretterne, noget at udvide disses Competence til ogsaa at paakende saadanne Sager, i hvert Fald ikke naar der gaves Parterne Adgang til at vedtage Landsretsbehandling og der opretholdtes en ubetinget Adgang til Appel til Højesteret for Sager over 800 Kr., men da jeg ikke har fundet tilstrækkelig Tilslutning i Udvalget til min Opfattelse, har jeg ikke anset det formaalstjenligt at opretholde noget Ændringsforslag herom.

En almindelig ubetinget Udvidelse af Underretternes Competence kan jeg ikke gaa med til. Underændringsforslagene under Nr. 3 og Nr. 4 fremkalder hver især saa store Betænkigheder, at jeg bestemt maa fra raade deres Vedtagelse. Hvad specielt angaar Underændringsforslaget under Nr. 3, søges det jo motiveret derved, at den udvidede Adgang for Landsretterne til at rejse ud til Domsforhandling vilde give Landsretterne et saaledes forøget Arbejde, at der maatte søges Midler og Veje til at lette deres Arbejde. Men bortset fra, at dette dog maa siges at være en yderst svag Motivering for ubetinget over hele Linien at kræve Underretternes Competence udvidet fra Sager paa 800 Kr. til Sager paa 1 500 Kr., forekommer det mig, at man dog først maa se, om Landsretternes Arbejde virkelig vil vokse saa stærkt, at en Lettelse maa skønnes nødvendig eller paakrævet. Først naar det maatte vise sig, at der er Trang til Lettelse af Arbejdet, vil Tiden være inde til at overveje, hvordan man bedst kunde hidføre den fornødne Lettelse, uden at gribe til et saa betænkeligt Middel som en almindelig og ubetinget Udvidelse af Underretternes Competence fra Sager paa 800 Kr. til Sager paa 1 500 Kr.

Efter min Mening vil det eneste rig-